

عنوان : سند تفصیلی تجربه

همکار گرامی با سلام و احترام

سند تفصیلی شامل ۵ بخش مشخصات، طرح کلی، بدنه اصلی، نکات مهم و موارد تکمیلی است. هرچند ممکن است در نگاه اول برخی بخش‌ها تکراری به نظر برسد، اما پاسخ هریک از سوالات مختلف می‌تواند بازتاب دهنده بخشی از دانش ضمنی که در ذهن فرد صاحب تجربه پنهان شده است، باشد و از این طریق به قوت سند تجربه کمک نماید.

ابعاد و تعداد کادرها و جداول به تناسب مطلب باید تنظیم شود. ضمناً توضیحاتی به رنگ آبی در خصوص هریک از سوالات در کادر مربوطه وارد شده است که در هنگام پرکردن سند با پاسخ خبره محترم جایگزین خواهد شد.

پیشنهاد می‌گردد با توجه به ساختار و تعدد سوالات در فرصت مقتضی و ترجیحا به طور تدریجی سند تفصیلی را تکمیل نمایید.

لطفاً برای دریافت هر گونه اطلاعات تکمیلی در خصوص این نمون برگ با گروه تحقیق و توسعه دفتر مرکزی تماس حاصل فرمایید .

با سپاس فراوان

گروه تحقیق و توسعه جامعه تعلیمات اسلامی

جامعه تعلیمات اسلامی

دبیرستان دوره دوم رضویه

عنوان تجربه:

بهبود نتایج آزمون های تستی (با محور سرعت) و هماهنگ تر شدن تلاش دانش

آموزان با نتایج آن

اعضای گروه مستندسازی تجربه:

حسین ایمان زاده

سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳

الف) مشخصات کلی

مجریان تجربه

نام و نام خانوادگی	مدرک و رشته تحصیلی	سمت در مدرسه
حسین ایمان زاده	پزشک عمومی	مشاور تحصیلی سال چهارم

مشخصات مدرسه

نام مدرسه: رضویه

مقطع تحصیلی: دبستان ☐ دبیرستان دوره اول ☐ دبیرستان دوره دوم ☒

مشخصات کلی تجربه

زمینه تجربه: رهبری مدرسه ☐ دستیابی به تعالی مدرسه ☐ دستیابی دانش آموزان به هویت اسلامی ☐

دستیابی دانش آموزان به جهش علمی ☒ دستیابی به مدرسه ICT مبنا ☐

۱- پیشینه حرفه ای مجریان:

حسین ایمان زاده: از سال ۷۲ در مدارس تیزهوشان از بخش مشاوره تحصیلی مشغول به کار بوده است. در مدارس راهنمایی علامه حلی(۲)، دبیرستان علامه حلی (۱)، فرزاتگان(۱)، فرزاتگان(۳)، علامه حلی(۳) و مدارس دیگری مثل امام صادق دخترانه(شهرک غرب)، کوشش منطقه یک و ... که ابتدا مشاوره راهنمایی، سپس دبیرستان و حدود ۱۵ سال مشاوره چهارم داشته اند.

۲- دیدگاه‌های اصلی

برای نتیجه گیری در کنکور سراسری علاوه بر دانش، مهارت های دیگری نیز مورد نیاز است. اگر نتیجه ی آموزشی را حاصل روندی بدانیم که از تدریس دبیر تا حصول نتیجه را شامل شود می دانیم موانعی وجود دارد که سد راه نتیجه گیری دانش آموز است و او احساس می کند که به پاداش واقعی در برابر تلاش عینی خود دست نیافته است خصوصاً در آزمون های تستی (ارزشیابی کنکور سراسری) که مساله سرعت، همراه با دقت و هوش هیجانی در نتیجه گیری از معلومات دانش آموز نقش اساسی دارد. ارائه راهکارهایی که بتواند تلاش دانش آموز را به نتیجه گیری بهتر رهنمون شود همواره یکی از مسائل اساسی در آموزش بوده و هست. بدیهی است پیشنهادهای کاربردی به دانش آموزان که در محیط های دانش آموزی تجربه شده باشند می تواند به این مهم کمک شایانی نماید.

ب) طرح کلی تجربه

۳- مخاطبان (بهره‌برداران آتی) تجربه

۴- سوالات اساسی مربوط به تجربه

سوالات اصلی درخصوص چيستی و چگونه‌گی انجام این تجربه که در این سند به آنها پاسخ داده خواهد شد.

راه های عملی در رشد نتیجه گیری دانش آموز در آزمون های تستی چیست؟

چگونه می توان انجام این راه حل ها را درون دانش آموز نهادینه کرد؟

چگونه می توتن اعتماد دانش آموز را به کارایی این راه حل ها جلب کرد؟

کلیدواژه‌های پیشنهادی: ارزشیابی، کنکور سراسری، فرا شناخت، کنترل ذهنی، مدیریت زمان

۵- تعریف مسئله

نتیجه گیری آموزشی در کشور ما به نقطه کنکور سراسری منتهی می شود و اهمیت کار آموزشی و کسب مهارت ها در سال چهارم موضوعی غیر قابل انکار است اما باید در نظر داشت کسب برخی مهارت ها در زمان کوتاه سال چهارم امکان پذیر نیست و بسیار مطلوب است که خصوصاً در دوره ی دبیرستان (دوره دوم) و قبل از رسیدن دانش آموز به سال آخر تحصیل برنامه هایی برای کسب این مهارت ها برایشان در نظر گرفته شود.

تمرکز، مهارت های محاسباتی، دقت و کنترل ذهنی، هوش هیجانی و فرا شناخت، ادراک سریع (فهمیدن صورت سؤال، مطلوب مسأله، تشخیص راه حل و پاسخ و مدیریت زمان) از جمله ی این مهارت ها هستند. برای این مهارت ها معمولاً در آزمون ها ی تشریحی که دانش آموز تنگنای زمان را چندان احساس نمی کند، اهمیت زیادی قائل نیست ولی در آزمون های تستی، دارا بودن این مهارت ها کاملاً لازم و ضروری جلوه می کند. ولی در برخی موارد، سال چهارم زمان کافی برای کسب آنها نیست.

دانش آموزان در رشته های ریاضی و تجربی از ماشین حساب استفاده می کنند در امتحان نهایی درس شیمی هم اجازه استفاده از ماشین حساب وجود دارد ولی در کنکور سراسری، درس شیمی مسأله های زیاد با محاسبات ریز و دقیق، یکسال بعد، بدون ماشین حساب انتظارشان را می کشد.

دانش آموزان در سال های دبیرستان مطالعه کمتری دارند (بخاطر مشغول شدن با وسایل الکترونیک جدید) گنجینه ی کلمات چندان وسیعی ندارند و سرعت مطالعه ی پایینی دارند یعنی برای مطالعه یک متن زمان زیادی را صرف می کنند چون با کلمات زیادی آشنا نیستند خواه این متن یک صفحه ی روزنامه باشد یا یک رمان یا صورت سوال (که در برخی موارد طولانی هم هست مثل ادبیات، شیمی، زیست در گروه تجربی و اقتصاد در گروه انسانی) و

کنترل هیجان در سر جلسه، پایدار نگه داشتن اعتماد بنفس در صورت عدم پاسخگویی به چند سوال و مواردی از این دست که این گونه آمادگی های روحی احتیاج به آموزش در زمان طولانی دارد. به این موارد عدم تمرکز حواس را هم اضافه کنید هر چه قدر ذهن دانش آموزان بیشتر درگیر موارد حاشیه ای نظیر اینترنت، تلفن همراه هوشمند و ... شده باشد به همین میزان قدرت ایجاد تمرکز حواس نیز کاهش می یابد. به ویژه این مسأله در هنگام پاسخگویی به آزمون های سرعتی (تستی) اهمیت ویژه ای می یابد.

مسأله مهم این است که بتوان با آموزش در زمان کوتاه سال های دبیرستان (در برابر سال های طولانی تحصیل در مقاطع پایین تر) خصوصاً در سال چهارم بتوان این مهارت ها را افزایش داد. البته این آموزش باید با تکرار و تمرین و تحلیل در ذهن دانش آموز درونی شود. واقعاً در این مهارت ها چقدر آموزش نقش دارد؟

۶- مراحل اجرا

مرحله اول: طرح ریزی

در انجام این کار بسیار اهمیت دارد زیرا انجام پروژه با دخالت خودآگاه دانش آموز میسر است. در مراحل اجرا، کاملاً مشخص است که دانش آموز باید کارهایی را بصورت کیفی انجام دهد و اراده، انگیزه و مهارت های او در مراحل اجرا مورد آزمایش و آموزش قرار می گیرد و البته به میزان قوت روحی هوش هیجانی او، بهبود نیز می یابد. در این طرح سعی شد دانش آموز به تدریج با عواملی که مانع نتیجه گیری تلاش درسی اوست، آشنا شده و به طور عملی راه های مقابله با آن را فرا بگیرد

مرحله دوم: مراحل اجرا

گام اول: توضیح تئوری راه حل ها

در این مرحله راه حل های عملی به صورت تئوری بیان شده و با دانش آموزان به بحث گذارده شد. بدیهی است راه حل ها در جلسات متعدد و جداگانه بحث شد تا در هر موضوع و راه حل مجاب شدن دانش آموز اتفاق افتد.

گام دوم:

در ابتدا از دانش آموز خواسته شد در هنگام آزمون تستی موضوع تست و راه حل آن را حدس بزند. این کار باعث میشود که دانش آموز در مورد تست نگاهی از بالا داشته و بتواند طبقه بندی کند که آیا قادر به پاسخگویی هست یا نه؟ در حقیقت به فراشناخت از توانایی خود از تست ها ناآل می شود. زیرا در این طبقه بندی ذهنی می تواند به مواردی از قبیل تست های ترکیبی و تحلیلی پیشرفته نیز اشراف یابد.

گام سوم:

از دانش آموزان خواسته شد که تعداد نزده های خود را افزایش دهد و از تعداد غلط های خود بکاهد. این کار دقت دانش آموز را افزایش داده و او را از حدس و گمان زدن دور می کند و با کاهش نمره منفی، رشد نسبی ایجاد می کند.

گام چهارم:

دانش آموز باید بتواند با یکبار خواندن صورت سوال آن را ادراک کند و سرعت انتقال خود را افزایش دهد و با مداد نکات مهم سوال را مشخص نماید.

گام پنجم:

مدیریت آزمون در این مرحله از دانش آموز خواسته می شود. یعنی اولویت بندی سوالات آسان و کوتاه نسبت به سوالاتی که ادراک آن صورت گرفته و راه حل هم در ذهن هست ولی وقت گیر و طولانی است.

گام ششم:

از دانش آموزان خواسته می شود که خودش در هنگام آزمون ۵-۱۰ دقیقه از زمان آزمون را در نظر نگیرد (مثلاً آزمون ۳۵ دقیقه ای را در ۳۰ دقیقه تحویل دهد) این کار تسلط بر وقت (و تمرکز) او را افزایش می دهد.

مرحله سوم: ارزیابی

مواردی که در ارزیابی قابل ذکر است بشرح زیر می باشد:

۱- دانش آموزانی که از نظر علمی قوی تر بودند با دقت و انگیزه ی بیشتری همراهی می کردند دانش آموزان ضعیف (متوسطه به پایین) احساس پیچیدگی در انجام امور محوله را داشتند که لازم بود با کمک و راهنمایی، دریابند که با کمی دقت می توانند بخوبی همراه با دیگران کارها را انجام دهند.

۲- دانش آموزان قوی بخاطر حس ایده آل طلبی، در نتیجه گرفتن کمی عجله داشتند این ایده آل طلبی می توانست آنها را ناامید نماید. به دانش آموزان قوی باید تفهیم شود که همه ی دانش آموزان خوب مثل آنها صبر می کنند تا به نتیجه برسند.

۳- هر چقدر دبیران دروس با این طرح همکاری کردند پذیرش دانش آموزان بیشتر شد. البته دبیران با کلیات طرح آشنا بودند و از نتایج آن نیز اطلاع یافتند ولی بدیهی است میزان همکاری آنها (ترغیب و تشویق و هماهنگی عمل کردن آنها) به میزان توجه آنها بستگی دارد.

۴- بعد از اینکه هرگام سپری شد تشویق دانش آموزان و اطمینان دادن به ایشان که این موقعیت در نتیجه ی آزمون های ایشان مؤثر است در انرژی و انگیزه برای ادامه ی کار، بسیار کارآمد بود.

۷- نتایج و پیامدها

مهمترین و اساسی ترین اثر این پروژه بالا رفتن بازدهی دانش آموزان در نتیجه گیری است. از نتایج کوتاه مدت آن به: بالا رفتن اعتماد بنفس، امیدوار شدن به نتیجه گیری و دریافت بیشتر از محیط و همچنین اعتماد به مدرسه و سیستم، می توان اشاره کرد.

از نظر روحی و روانی دستاوردی که اهمیت دارد احساس منطقی بودن نتیجه گیری است دانش آموز می بیند که می تواند با رفتاری قابل تمرین و آموزش سطح درصدها و نمرات خود را افزایش دهد این احساس منطقی باعث می شود به مقوله های تحلیلی نظیر تحلیل آزمون نیز توجه بیشتری داشته باشد.

بدیهی است این دید منطقی در نتایج در بالا بردن سطح هوش هیجانی دانش آموزان نیز سهم بسزایی دارد. از مهم ترین پیامدهای اجرای طرح این بود که لزوم تقویت حجم مطالعه دانش آموزان احساس شد و حتماً باید در پایه های پایین تر طرح های تشویقی کتابخوانی و مطالعه طراحی و اجرا شود.

در مورد مقایسه دانش آموزان این دوره با ادوار گذشته که طرح با این شرایط اجرا نمی شد (که این نکته حائز اهمیت است که چون دیگر متغیرها را به طور کامل نتوانستیم کنترل کرده و یکسان سازی نماییم (و اصولاً این کار متفاوت با آزمایش های کلاسیک در این حوزه بود) نمی توان به صراحت در مورد نتایج آن اظهار نظر کمی داشت به عبارت دیگر دانش آموزان دوره های مختلف در سایر شرایط یکسانی نداشتند. مقایسه این دانش آموزان و نتایج آنها با دوره های قبلی نمی تواند به دستاوردهای دقیق کیفی منجر شود ولی با توجه به مقایسه های دانش آموزانی که در دوره های قبلی رفتارهای کمی مشابهی داشتند (نظیر معدل کتبی نهایی یکسان و نتایج مشابه کنکورهای آزمایشی) می توان به مفید بودن این طرح تاکید نمود.

البته شایان ذکر است در سال های گذشته نیز این طرح به کیفیت های متفاوت (وابسته به شرایط هر دوره) اجرا می شده است پس نمی توان گروه شاهد و گروه گواه را در سال های متعدد به صورت کاملاً مطلق، تعریف نمود.

۸- چالش‌ها و تصمیمات مهم (جداول زیر را به تعداد مورد نیاز تکمیل کنید)

حوزه	چالش فنی
شرح چالش ۱	برخی از دانش آموزان در اجرای راه حل ها دچار مشکل بودند. علت اصلی آن ضعف در قدرت تفهیم سوال (مثلاً ادبیات ضعیفی داشتند و ...)
راه حل مواجهه با چالش (تصمیم)	برای این دانش آموزان که به اعتراف خود در اجرای راه حل ها مشکل داشتند در در جلسات فردی راهکارهایی ارائه شود که بتوانند راه حل ها را اجرا نمایند. (مثلاً کلمات اساسی و مهمی که برای آنان لازم بود بدانند در اختیارشان قرار گرفت تا بیاموزند).
چرایی تصمیم	ما ناگزیر هستیم گروهی را که عقب می مانند با راه حل ها و تدابیری به گروه اصلی ملحق کنیم.
منابع اطلاعاتی و دانشی	همکاران محترم با مشورت های خود بهترین منابع اطلاعاتی بودند. (در مورد نحوه ی حل مشکلات)
دستاوردها و نتایج این تصمیم و پیامدهای ناخواسته آن	این دانش آموزان برخی توانستند خود را به گروه اصلی برسانند و گروه دیگر توفیق چندانی نیافتند. البته بدیهی است که این گروه اخیر مورد بازخواست قرار نگرفتند.

حوزه	چالش فنی
شرح چالش ۲	برخی دانش آموزان ضعف های علمی را قبول نداشتند و عدم پیشرفت خود را در آزمون ها به ناکارآمدی راه حل ها نسبت می دادند.
راه حل مواجهه با چالش (تصمیم)	از مباحث مورد نظر (که ضعف علمی وجود داشت امتحانات با زمان زیاد) به صورت تشریحی) برگزار شد.
چرایی تصمیم	این روش به آنها اثبات کرد که باید به توان علمی خود بپردازند در غیر اینصورت کارآمدی راه حل ها نزد سایر دانش آموزان هم زیر سوال می رفت.
منابع اطلاعاتی و دانشی	با کسب اطلاع از دبیران سال های گذشته مطمئن شدیم فرافکنی این دانش آموزان سال های قبل هم انجام می شده است به همین خاطر در مورد روحیات ایشان حتماً از اطلاعات دبیران سال های گذشته استفاده کردیم.
دستاوردها و نتایج این تصمیم و پیامدهای ناخواسته آن	برخی باز هم مقاومت کرده و از بکاربردن راه حل ها سر باز زدند البته بعضی هم با تقویت بنیه علمی به درصدی از موفقیت دست یافتند.

۹- نقاط قوت و ضعف تجربه

نقاط قوت	نقاط ضعف
نقطه قوت بزرگ این طرح همکاری اجزای مرتبط با آن بود خصوصاً دبیران محترم و معاونت آموزشی (بعنوان هماهنگ کننده با دبیران) و همراهی مدیریت محترم در برگزاری جلساتی که ارتباط با دبیران را فراهم می کرد و خودشان به انجام این طرح اهتمام داشتند.	نقطه ضعف قابل ذکر نداشتن فرصت کافی تعمیم کامل طرح در پایه های پایین تر بود که لازمه رفع این نقطه ضعف، صرف انرژی و زمان کافی برای توجیه و همراهی دانش آموزان آن پایه ها بود که به طور کامل میسر نگردید بطوریکه پر رنگ بودن این طرح در سال چهارم احساس می شد.

۱۰- آموخته های بدست آمده

موضوع / حوزه	شرح آموخته
	برای برطرف کردن نقطه ضعف اول به این نتیجه رسیدیم که باید هماهنگی بیشتری بین دبیران و مجموعه مدرسه (مدیریت و مشاوره) در زمینه کیفیت آزمون ها اتفاق بیفتد و دبیران محترم را با اهداف این طرف کاملاً و روشن همسو نمود. در ابتدای تجربه باید دانش آموزان را از ایده آل گرایی پرهیز داد و تفاوت نتیجه گیری در دروس مختلف و نقش اساسی آنها را در این مورد توضیح داد. و اینکه گمان نکنند این روش ها جایگزین تلاش و کوشش آنها در نتیجه گیری است.
	برای برطرف کردن نقطه ضعف دوم تجربه باید از تابستان آغاز شود که تا زمستان به نتایج ملموسی برسد و در زمستان به طور خاص و فردی هر دانش آموز را در دروسی که در رشد آنها مشکل دارند یاری نمود. و به طور کلی در تجاربی از این دست، بنظر می رسد لازم است به زیر ساخت های آن در سال های پایین تر توجه شود. مثلاً خواندن دانش آموزان، قدرت محاسبه (عدم استفاده از ماشین حساب)، عادت دادن به تمرین کردن مرتب، مدنظر باشد زیرا که زمان سال چهارم برای کسب مهارت برخی دانش آموزان کافی نیست.

هـ) موارد تکمیلی

۱۱- مقایسه با تجارب مشابه/مرتبط

عنوان تجربه	تشریح شباهتها و تفاوتها	نوآوری / تمایز این تجربه
افزایش قدرت محاسبه	در تجربه دیگری که در مدارس تیزهوشان داشتیم به افزایش سرعت (توام با دقت محاسبه) توجه شد که البته مفید بود.	آن تجربه کمتر بر آزمون و در جلسه آزمون مد نظر بود و بیشتر به صورت مسابقه برگزار میشد که البته زمینه های اضطرابی و واقع گرایی کمتری نسبت به آزمون سراسری داشت

۱۲- همکاران این تجربه

نام و نام خانوادگی	واحد/سمت	نقش در تجربه	اطلاعات تماس
خانم نصرت حبیبی	مدیر	نظارت و کمک در هماهنگی امور اجرایی	۲۲۸۰۲۱۸۶
خانم سرور مام بیگی	معاون آموزشی	همفکری و کمک در هماهنگی دبیران	۲۲۸۰۲۱۸۷
خانم ناهید حاج ولی زاده	مشاور بالینی چهارم	همکاری در اجرای کار و بازخورد کار	۲۲۸۰۲۱۸۸
خانم مهدیه چیدری	کمک مشاور	همکاری در آزمون ها و استخراج نتایج	۲۲۸۰۲۱۸۹

۱۳- تکمیل و اعتبارسنجی

پیشنهادهای برای تکمیل این سند تجربه

اگر برای تکمیل این سند تجربه پیشنهادی دارید، مرقوم نمایید (مانند برگزاری یک جلسه مصاحبه با ... از واحد ... و یا پیوست شدن مدرک یا مستندی که در ارتباط با این تجربه تهیه شده و اکنون در اختیار شما نیست.)

همچنین در جدول زیر پیشنهاد دهید چه افرادی می توانند با مطالعه تجربه و ارائه بازخورد به شما، به افزایش اعتبار آن کمک کنند.

نام و نام خانوادگی	واحد/سمت	دلیل معرفی
دبیران دروس مختلف	دبیران محترم	دخالت در طراحی آزمون های داخلی ، قدرت استنباط بهتر در این مورد که آیا دانش آموزان آنقدر که تصور می کنند و لازم است بنیه علمی دارند؟ دبیران می توانند در محیط کلاس به سنجش ابعاد موفقیت طرح بپردازند

۱۴- اسناد و مدارک مرتبط

نام سند	موضوع	نوع سند	کد سند	محل نگهداری
صورت جلسه ها	جلسه با دبیران پایه های مختلف	گزارش مذاکرات		دفتر ثبت صورت جلسات